

## ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Του Πρακτικού 4 / 2013 συνεδρίασης του Περιφερειακού Συμβουλίου  
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

-----  
**Αριθ. Απόφασης 55 / 2013**  
-----

**ΠΕΡΙΛΗΨΗ** : Γνωμοδότηση επί της 1<sup>ης</sup> Φάσης της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης».

Στην Κομοτηνή σήμερα **26 Φεβρουαρίου 2013** ημέρα **Τρίτη** και ώρα **17.30**, στην αίθουσα συνεδριάσεων της Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης, παρουσία του Περιφερειάρχη Αριστείδη Γιαννακίδη, των Αντιπεριφερειάρχων : Γεωργία Νικολάου - Μαυρανεζούλη Π.Ε. Έβρου, Αρχέλαο Γρανά Π.Ε. Καβάλας, Φώτιο Καραλίδη Π.Ε. Ξάνθης, Παύλου Δαμιανίδη Π.Ε. Ροδόπης, που κλήθηκαν νόμιμα σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 4 του Ν. 3852/2010, συνήλθε σε δημόσια τακτική Συνεδρίαση το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης μετά από την **Δ.Δ ΟΙΚ. 992/ 18 - 2 - 2013** έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου του που επιδόθηκε σε κάθε Περιφερειακό Σύμβουλο, σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 2 του Ν. 3852 /2010.

**ΠΑΡΟΝΤΕΣ:**

1. Τελλίδης Ιωάννης, Πρόεδρος
2. Πατακάκης Ανάργυρος, Αντιπρόεδρος
3. Ζαγναφέρης Κωνσταντίνος, Γραμματέας

**ΤΑ ΜΕΛΗ**

- |                              |                                    |
|------------------------------|------------------------------------|
| 1. Χουσεΐν Ερτζάν            | 22. Κουκουβέλα Ζουμπουλιά          |
| 2. Σαλήμ Σεβγκή              | 23. Τσούλου Τσαγκαλίδου Συρματένια |
| 3. Νικολαΐδης Ιωάννης        | 24. Σερεφιά Σουλτάνα               |
| 4. Ούστογλου Γεώργιος        | 25. Παπαδόπουλος Στυλιανός         |
| 5. Βαβίας Σταύρος            | 26. Χατζηδημητρίου Χρήστος         |
| 6. Πουρνάρα Μαρίκα           | 27. Τζανίδης Νικόλαος              |
| 7. Χριστοδουλίδης Γεώργιος   | 28. Παυλίδης Γεώργιος              |
| 8. Τσαλδαρίδης Αναστάσιος    | 29. Καραβάς Κωνσταντίνος           |
| 9. Χαϊτίδης Δημήτριος        | 30. Πέτροβιτς Δημήτριος            |
| 10. Γερομάρκος Γεώργιος      | 31. Μπαλίκας Ανδρέας               |
| 11. Μιχαηλίδης Κωνσταντίνος  | 32. Μιχελκής Κωνσταντίνος          |
| 12. Σιακήρ Αιχάν             | 33. Γαλαζούλας Χρήστος             |
| 13. Κεφαλίδου Ανδρονίκη      | 34. Χατζή Μεμής Τουρκές            |
| 14. Ουζούν Ιρφάν             | 35. Καβαρατζής Σταύρος             |
| 15. Παπακοσμάς Κωνσταντίνος  | 36. Μαρκόπουλος Θεόδωρος           |
| 16. Μαραγκού Γεωργία         | 37. Ζησίμου Γεώργιος – Παύλος      |
| 17. Παπαδόπουλος Χρυσόστομος | 38. Αραμπατζής Αθανάσιος           |
| 18. Τσολάκ Σουάτ             | 39. Τρέλλης Χρήστος                |
| 19. Γκουγκουσκίδου Μαρία     | 40. Ποτόλιας Χρήστος               |
| 20. Κανελάκης Ιωάννης        | 41. Χαρίτου Δημήτριος              |
| 21. Ζιμπίδης Γεώργιος        | 42. Γεροστεργίου Αικατερίνη        |

**ΑΠΟΝΤΕΣ:**

**Ο Αντιπεριφερειάρχης :**  
**Ξανθόπουλος Ιωάννης, Π.Ε. Δράμας**

## ΤΑ ΜΕΛΗ

- |                              |                               |
|------------------------------|-------------------------------|
| <b>1. Μουμίν Καάν</b>        | <b>4. Μπαράν Μπουρχάν</b>     |
| <b>2. Ματζιάρης Αντώνιος</b> | <b>5. Παπαδόπουλος Κίμων</b>  |
| <b>3. Πατήρας Νικόλαος</b>   | <b>6. Μουσιδής Παναγιώτης</b> |

Χρέη υπηρεσιακής γραμματέως άσκησε η υπάλληλος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης κα Ελένη Κατσικούδη .

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία διότι σε σύνολο 51 μελών ήταν παρόντα τα 45 μέλη άρχισε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Εισηγούμενος το πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Γενικής Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κ. Κωνσταντίνος Καλούδης, έθεσε υπόψη των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης τα εξής :

Με το σχετικό έγγραφο της Δ/σης Χωροταξίας του Υ.Π.Ε.Κ.Α. απεστάλησαν προς την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης τα παραδοτέα του Α1 Σταδίου το οποίο αφορά στην αξιολόγηση εφαρμογής του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.) της Π.Α.Μ.Θ. Το Στάδιο αυτό αποτελεί το πρώτο εκ των δύο της Α΄ Φάσης της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης», με το Α2 Στάδιο να περιλαμβάνει την οριστικοποίηση των παραδοτέων του Α1 Σταδίου.

Τα παραδοτέα κείμενα του εν λόγω σταδίου αποτελούνται από 4 τεύχη, το περιεχόμενο των οποίων περιλαμβάνει:

**Τεύχος 1.** Γίνεται καταγραφή των στοιχείων που προέκυψαν μετά τη θεσμοθέτηση του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου (το έτος 2003). Ειδικότερα, γίνεται καταγραφή των κατευθύνσεων που δίνονται από το Εθνικό και τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, των κατευθύνσεων που δίνονται από τις Πολιτικές και Προγράμματα Ανάπτυξης Εθνικού και Περιφερειακού Επιπέδου, των εγκεκριμένων ή υπό εκπόνηση μελετών που αφορούν στη χωρική οργάνωση του χώρου (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ, ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ, ΠΟΤΑ κλπ.) καθώς και των εγκρίσεων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Α1 και Α2 της Κ.Υ.Α. 15393/2002.

**Τεύχος 2.** Συνεχίζεται η καταγραφή των στοιχείων που προέκυψαν μετά τη θεσμοθέτηση του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά σε λοιπά στοιχεία – αναπτυξιακά μεγέθη και στοιχεία χωροταξικής οργάνωσης όπως φυσικά / γεωγραφικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Α.Μ.Θ., διοικητική οργάνωση, πληθυσμιακή εξέλιξη και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, παραγωγικές δραστηριότητες, δίκτυο οικισμών, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, υποδομές και χρήσεις γης.

**Τεύχος 3.** Περιλαμβάνει την αξιολόγηση της εφαρμογής του Περιφερειακού Πλαισίου και τη διατύπωση Πορισμάτων – Μέτρων – Ενεργειών ανά θεματική ενότητα. Ειδικότερα, γίνεται α) αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης και των προοπτικών ανά θεματική ενότητα με συνθετική θεώρηση αναπτυξιακών και χωροταξικών δεδομένων, β) αξιολόγηση ανά θεματική ενότητα των στρατηγικών κατευθύνσεων του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου, γ) συνθετική αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης – Προβλήματα και Προοπτικές για την αειφόρο χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας και δ) αξιολόγηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

**Τεύχος 4.** Γίνεται σύνοψη των πορισμάτων που προέκυψαν από τα πρώτα 3 τεύχη, και ειδικότερα α) γίνεται σύνοψη των πορισμάτων – διαπιστώσεων, β) αναφέρονται μέτρα, προγράμματα, δράσεις και οι ενέργειες που απαιτούνται για την εφαρμογή των

στρατηγικών κατευθύνσεων του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου και γ) αναφέρονται οι στρατηγικές πρωτοβουλίες για την Περιφέρεια Α.Μ.Θ. που πρέπει να ληφθούν με στόχο την προώθηση της αειφόρου χωρικής οργάνωσης.

Σε γενικές γραμμές στο Α1 Στάδιο της μελέτης υπάρχει σε πολύ μεγάλο βαθμό πληρότητα αναφορικά με τα στοιχεία και δεδομένα που πρέπει να αναφερθούν – αξιολογηθούν. Το ίδιο ισχύει και για τον εντοπισμό των κυριότερων αναπτυξιακών προβλημάτων και προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια. Συνεπώς, και μετά και τις όποιες παρατηρήσεις / διορθώσεις κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, θα έχουν τεθεί οι βάσεις για την ορθή αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης η οποία αποτελεί προϋπόθεση για τη διατύπωση προτάσεων που θα δώσουν την απαραίτητη αναπτυξιακή ώθηση στην Π.Α.Μ.Θ.

Ακολουθούν γενικές παρατηρήσεις επί του Α1 Σταδίου και στη συνέχεια ειδικότερες για κάθε ένα από τα 4 τεύχη ξεχωριστά.

### Γενικές παρατηρήσεις

1. Όπως προκύπτει από την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. είναι ο ορυκτός της πλούτος, ο οποίος σε κάποιες περιπτώσεις προσλαμβάνει διαστάσεις σχεδόν εθνικού μονοπωλίου (π.χ. 80% του ελληνικού μαρμάρου εξορύσσεται από λατομεία εντός της Περιφέρειας). Αποτελεί συνεπώς αναγκαιότητα η *«Ολοκληρωμένη διαχείριση ... των παραπροϊόντων της εξόρυξης του ορυκτού πλούτου»* (τεύχος 4, σελ. 16) προκειμένου να μειωθούν κατά το δυνατόν οι περιβαλλοντικές και λοιπές επιπτώσεις από την εκμετάλλευσή του. Η ανωτέρω παρατήρηση, ωστόσο, δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις περιπτώσεις. Μετά από πλήθος ενημερωτικών εκδηλώσεων και δράσεων κάθε μορφής έχει γίνει κατανοητό από την τοπική κοινωνία και τη μεγάλη πλειοψηφία των τοπικών φορέων πως, ειδικά η εξόρυξη χρυσού, είναι μια διαδικασία της οποίας τα υψηλής επικινδυνότητας παραπροϊόντα και απόβλητα είναι κάθε άλλο παρά διαχειρίσιμα. Έτσι, εξακολουθεί να ισχύει στο ακέραιο η θέση που διατυπώνεται στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο, ότι *«Δεν υπάρχουν οικονομικά βιώσιμες μέθοδοι αντιμετώπισης της ισχυρά οχλούσας ρύπανσης»*. Πρόσθετοι επιβαρυντικοί παράγοντες είναι η ανάλωση μεγάλων ποσοτήτων των πολύτιμων και εν ανεπαρκεία υδάτινων πόρων που απαιτεί η διαδικασία εξόρυξης και η καταστροφή ή αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος σε μεγάλη έκταση. Σε τελική ανάλυση, **η συνειδητοποίηση πως η συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι ασύμβατη με το χαρακτήρα που πρέπει να έχει η αειφόρος ανάπτυξη εξηγεί το γιατί η τοπική κοινωνία και φορείς παραμένουν κάθετα αντίθετοι στην προοπτική της εξόρυξης χρυσού στην Π.Α.Μ.Θ.**
2. Οι μεγάλες επενδύσεις θεωρούνται, σε κεντρικό κυβερνητικό επίπεδο, ως κύρια διέξοδος από την οικονομική κρίση. Αυτό αποτυπώνεται στο σκοπό και το περιεχόμενο του Ν. 3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων (fast track)». Όπως επισημαίνεται (τεύχος 1, σελ. 49), στην Π.Α.Μ.Θ. έχουν ήδη ενταχθεί στην εν λόγω νομοθετική ρύθμιση δύο μεγάλα επενδυτικά σχέδια, η εξόρυξη χρυσού στο Πέραμα της Π.Ε. Έβρου και η κατασκευή Φωτοβολταϊκού σταθμού ισχύος 100 MW στην Προσοτσάνη της Π.Ε. Δράμας. Στο ίδιο το κείμενο της μελέτης, ωστόσο, υπάρχει η παραδοχή ότι τέτοιου είδους επενδύσεις μπορεί να έχουν αμφιλεγόμενο χαρακτήρα (τ. 1, σελ. 49). Στη συνέχεια, αναφέρεται και ότι τα Σχέδια Ανάπτυξης των περιοχών όπου θα μπορούν να εγκατασταθούν αυτές οι επενδύσεις πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Είναι σημαντικό, επομένως, να υπάρξει πρόνοια προκειμένου να εξασφαλιστεί πως στο τελικό αναθεωρημένο Περιφερειακό Πλαίσιο θα υπάρχουν προβλέψεις που θα εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν ότι **τέτοιου είδους επενδύσεις θα μπορούν να**

υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το αναπτυξιακό μοντέλο που θα επιλεγεί για την Π.Α.Μ.Θ.

3. Η αποτύπωση και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης σε κάποιες ενότητες του Α1 Σταδίου χρήζει αρκετών συμπληρώσεων. Ενδεικτικά, ενώ εκφράζεται η εκτίμηση πως η έρευνα και καινοτομία μπορεί να επιδράσει καθοριστικά στην αγροτική ανάπτυξη και τον εναλλακτικό τουρισμό (τεύχος 3, σελ. 174), παρατηρείται πως η αναφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία μπορεί να έχει καθοριστική επίδραση στην παραγωγή καινοτομίας, γίνεται π.χ. χωρίς στοιχεία και δείκτες για τον αριθμό των φοιτητών που υπάρχουν στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Επίσης, η ενότητα για τον τουρισμό απαιτεί τη συγκέντρωση περισσότερων δεδομένων, κυρίως στο κομμάτι των αφίξεων. Τέλος, **δεν υπάρχει αυτοτελής αναφορά και ανάλυση του αγροτικού χώρου, ο οποίος καταλαμβάνει μεγάλο, αν όχι το μεγαλύτερο, εδαφικό τμήμα της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. και αποτελεί το πεδίο στο οποίο αποκτά υπόσταση η αγροτική ανάπτυξη ενώ παράλληλα παρουσιάζει πολλές δυνατότητες άσκησης εναλλακτικού τουρισμού.**  
(σχόλια για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τον τουρισμό και τον αγροτικό χώρο υπάρχουν και στις Ειδικότερες παρατηρήσεις που διατυπώνονται στη συνέχεια)
4. Κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει περαιτέρω συλλογή και αξιοποίηση στοιχείων καθώς και ανάλυση και απεικόνισή τους σε ενότητες όπως ο πληθυσμός, οι παραγωγικοί τομείς, τα έργα και οι δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί εντός της Π.Α.Μ.Θ. κλπ., ενώ θα μπορούσε να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα και στη σύγκριση των δεικτών της Περιφέρειας με αυτών της χώρας αλλά και των περιφερειών των γειτονικών χωρών. Έτσι θα προέκυπταν **σαφέστερες ενδείξεις για τους τομείς όπου η Περιφέρεια έχει συγκριτικό πλεονέκτημα** ή υστερεί σε σχέση με το εξωτερικό της περιβάλλον.
5. Το τελευταίο κεφάλαιο στο τεύχος 4, «Στρατηγικές πρωτοβουλίες για την Περιφέρεια Α.Μ.Θ. με στόχο την προώθηση της αειφόρου χωρικής της ανάπτυξης» περιγράφει επιμέρους πρωτοβουλίες για την αειφόρο ανάπτυξη της Π.Α.Μ.Θ. οι οποίες φαίνεται καταρχήν πως θα ήταν προτιμότερο να αποτελέσουν μέρος του Β1 Σταδίου. Παρόλα αυτά μπορεί να θεωρηθεί χρήσιμη η παράθεσή τους, αρκεί να επισημανθεί εντός του κειμένου πως **πρόκειται για μια πρώτη προσέγγιση, ενδεικτικού χαρακτήρα, αφού κανονικά έπονται του σαφούς προσδιορισμού των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της Π.Α.Μ.Θ.** (ο οποίος προφανώς θα γίνει στο Β1 Στάδιο). Επίσης θα ήταν επιβοηθητική η (ενδεικτική και πάλι) ιεράρχησή τους μέσα από σαφή αιτιολόγηση των σχετικών επιλογών / προτεραιοτήτων, βασισμένης βεβαίως στην προηγηθείσα αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω πρωτοβουλίες περιγράφονται και στο τεύχος 3, σελ. 170, ενώ και στη σελίδα 132 του ίδιου τεύχους υπάρχει παρόμοια ανάλυση, οπότε είναι σκόπιμο να αντιπαρατεθούν οι τρεις αυτές ενότητες προκειμένου να υπάρχει συμβατότητα μεταξύ τους και να μην επαναλαμβάνονται οι αντίστοιχες εκτιμήσεις. **Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει στην τελική πρόταση να ληφθεί μέριμνα εναρμόνισης με τις προτάσεις του υπό εκπόνηση Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού της ΠΑΜΘ, καθώς και με τις στρατηγικές κατευθύνσεις του νέου ΕΣΠΑ, όπως θα διαμορφωθούν εντός των επομένων μηνών.**
6. Επιβάλλεται να γίνει λεπτομερής έλεγχος σε όλα τα τεύχη του Σταδίου Α1 προκειμένου να διορθωθούν ορθογραφικά, συντακτικά κλπ. λάθη τα οποία αποσπούν την προσοχή από το κείμενο.

### **Ειδικότερες παρατηρήσεις**

#### **Τεύχος 1**

1. Στον πρόλογο δίνεται μια εξαιρετικά δραματική εικόνα και προοπτική για τη χώρα η οποία κρίνεται ότι δεν ανταποκρίνεται στις παρούσες συνθήκες. Επίσης γίνεται αναφορά ότι κάποια «κυβερνητικά κλιμάκια» λειτουργούν με «σώφρονα» τρόπο αφήνοντας να εννοηθεί ότι κάποια άλλα όχι. Προτείνεται να αποφευχθούν τέτοιες αναφορές που ενδεχομένως να απαιτήσουν περαιτέρω εξειδίκευση.

2. Σελ. 2. Να διευκρινιστεί σε ποια σημεία (και των άλλων τευχών του Α1 Σταδίου) οι αναφορές για τους μετανάστες αφορούν τους νόμιμους και σε ποια τους παράνομους. **Επισημαίνεται ότι, ειδικά για το ζήτημα των κέντρων υποδοχής – φύλαξης παράνομων μεταναστών, η χωροθέτησή τους επιβάλλεται να γίνει βάσει σχεδιασμού εθνικού επιπέδου ο οποίος θα έχει σαφή χωρική διάσταση.**
3. Σελ. 6. Στην τελευταία παράγραφο μαζί με τον πολιτισμό να προστεθεί και ο τουρισμός καθώς ο πολιτισμός μεμονωμένα δεν αποτελεί παραγωγικό τομέα.
4. Σελ. 28. Στο κεφ. Α.1.1.α.2-1 να αξιολογηθεί από τη μελετητική ομάδα η αναγκαιότητα αναφοράς στην ευρωπαϊκή πολιτική για την «Blue Growth» της DG MARE, ενδεχομένως και σε συνδυασμό με την ανάγκη πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης των χαρακτηριστικών και προβλημάτων του θαλάσσιου χώρου (βλ. και παρακάτω για τη θαλάσσια στρατηγική).
5. Σελ. 32. Κρίνεται ως εξαιρετικά εύστοχη η παρατήρηση για την ανάγκη διερεύνησης του υπολογισμού των αποκλίσεων μεταξύ των προτεινόμενων Ευρωπαϊκών δεικτών της πρότασης «Ευρώπη 2020» και των αντίστοιχων δεικτών σε επίπεδο χώρας και Περιφέρειας. Θα ήταν σκόπιμο να προστεθεί και ανά Περιφερειακή Ενότητα.
6. Σελ. 50. Να υπάρξει επικαιροποιημένος χάρτης με τις περιοχές που εντάσσονται στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων περιοχών (34 Ζώνες Ειδικής Προστασίας και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, κ.λπ.).
7. Σελ. 53. Η αναφορά στην εθνική νομοθεσία για τη θαλάσσια στρατηγική δεν ακολουθείται σε επόμενα κεφάλαια από μια εκτίμηση των επιπτώσεων που ασκούν τα έργα και δραστηριότητες στο θαλάσσιο χώρο επιρροής της Περιφέρειας. Η υφιστάμενη κατάσταση αποτυπώνεται ορθώς (ακτοπλοΐα και λοιπές θαλάσσιες μεταφορές, αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες, εξόρυξη πετρελαίου) αλλά δεν περιλαμβάνονται οι πιθανές επιπτώσεις άλλων δραστηριοτήτων που ενδέχεται να ασκηθούν στο μέλλον στο χώρο αυτό (θαλάσσιος τουρισμός, παράκτια αιολικά πάρκα, υπεράκτιος σταθμός υδροποιημένου φυσικού αερίου νοτίως της Αλεξανδρούπολης).
8. Σελ. 63 έως 69. Στις αναφορές για τις στρατηγικές των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν εξειδικευμένες στρατηγικές που ενδεχομένως αφορούν την Π.Α.Μ.Θ.
9. Σελ. 69 – 74. Η ανάλυση που γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των έργων του ΕΣΠΑ κρίνεται σκόπιμο να αντικατασταθεί από ανάλυση με βάση τον προϋπολογισμό.
10. Σελ. 75 – Πίνακας 14 και σχετικό κείμενο. Η αναφορά στα 32,4 δις. € δεν ανταποκρίνεται σε πραγματικό προϋπολογισμό έργων και αποπροσανατολίζει. Κρίνεται σκόπιμο να απαλειφθεί, ειδικά έτσι όπως παρουσιάζεται κατανεμημένη ανά νομό. Η αναφορά στα 3,0 δις. € ανά νομό είναι ως τάξη μεγέθους σωστή.
11. Σελ. 93 – 96. Δεν είναι κατανοητή η αναφορά και μάλιστα με προϋπολογισμούς των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Το πρόγραμμα Ελλάδα – Τουρκία δεν προχώρησε.
12. Σελ. 97. Γίνεται παρουσίαση μόνο κάποιων «σημαντικών» έργων του Γ΄ Κ.Π.Σ. και μάλιστα αυτών που χρηματοδοτήθηκαν αποκλειστικά από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Υπάρχουν ωστόσο και σημαντικά έργα που αφορούν την Περιφέρεια και χρηματοδοτήθηκαν από τα Τομεακά Προγράμματα στα οποία δε γίνεται αναφορά.
13. Σελ. 100 (τελευταία παράγραφος) και σχετικοί Πίνακες. Η ανάλυση με βάση τις πιστοποιηθείσες δαπάνες χωρίς να εξετάζεται η φυσική υλοποίηση του έργου οδηγεί σε λανθασμένα συμπεράσματα. Για παράδειγμα, στο χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA δεν έχει ενταχθεί και υλοποιηθεί κανένα έργο παρά το γεγονός ότι η δέσμευση των χρημάτων στο χρηματοδοτικό εργαλείο «δηλώνεται» ως δαπάνη. Επίσης, για το έργο «Λιμένας Αλεξανδρούπολης» τα στοιχεία δεν είναι ορθά καθώς αφορούν μόνο το τμήμα του έργου που χρηματοδοτείται από το Ε.Σ.Π.Α.
14. Προτείνεται στη μελετητική ομάδα να αξιολογηθεί η μελέτη του ΕΛ.Ι.ΑΜ.Ε.Π. για την Τράπεζα της Ελλάδος με θέμα «Αξιολόγηση των επιδράσεων που έχουν ασκήσει

στην πορεία της Ελληνικής οικονομίας οι πολιτικές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

## Τεύχος 2

1. Σελ. 6. Αναφέρεται (τέλος πρώτης παραγράφου) ότι η Π.Α.Μ.Θ. υστερεί σημαντικά σε σχέση με τη γειτονική της βουλγαρική περιφέρεια ως προς τους δείκτες σύγκλισης με τους ευρωπαϊκούς δείκτες ανάπτυξης και ευημερίας. Η διαπίστωση αυτή προκαλεί αρχικά εντύπωση και χρήζει επαλήθευσης. Επίσης θα μπορούσε να αναφερθεί ποια είναι τα 4 έργα στη Βουλγαρία και 4 στη Ρουμανία καθώς και ο προϋπολογισμός τους.
2. Σελ. 9 και 10. Στην ενότητα των Διευρωπαϊκών και Πανευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών δε γίνεται αναφορά στο Σιδηροδρομικό Δίκτυο.
3. Σελ. 28. Να γίνει αναφορά στο υπό εκπόνηση «Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Έβρου. Εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ – 2011ΣΕ07580055».
4. Σελ. 32. Στο οργανόγραμμα της Περιφέρειας δεν αναφέρεται η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή η οποία υπάγεται απευθείας στον Περιφερειάρχη.
5. Σελ. 36. Στην ανάλυση του πληθυσμού να ληφθούν υπόψη τα οριστικά στοιχεία της απογραφής του 2011 της ΕΛΣΤΑΤ.
6. Μετά και την πρόσφατη, μετά την υποβολή των παραδοτέων, ανακοίνωση από την ΕΛΣΤΑΤ του μόνιμου πληθυσμού σε επίπεδο οικισμού, κρίνεται σκόπιμο οι χάρτες Α.3.1 και Α.3.2. να διαμορφωθούν σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας (Καποδιστριακού Δήμου) ώστε να είναι συγκρίσιμα τα αποτελέσματα και να προκύψουν ακριβέστερα συμπεράσματα σχετικά με τις πληθυσμιακές μετακινήσεις.
7. Ειδικά σε ότι αφορά στην αξιολόγηση βασικών δεικτών, π.χ. πληθυσμού, Α.Ε.Π., ανεργίας, άλλων δεικτών όπως για παράδειγμα εξάρτησης, γήρανσης, αλλά και ανάλυση τομέων π.χ. τουρισμού, ενέργειας, υγείας κλπ., προτείνεται να γίνει συγκριτική παρουσίαση με το εξωτερικό περιβάλλον της Π.Α.Μ.Θ., τόσο σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες της χώρας όσο και σε σχέση με τις αντίστοιχες χωρικές ενότητες των γειτονικών κρατών. Χρήσιμη για την ανάλυση αυτή είναι η ετήσια ανάλυση της Eurostat που δημοσιεύεται στο Region Year Book 2012. Επισημαίνεται ότι στα επιμέρους αρχεία των θεμάτων που αναλύονται από τη Eurostat οι χάρτες έχουν καλύτερη ανάλυση και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν.
8. Στους χάρτες Α.5.1, Α.5.3 και Α.5.3. με τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες είναι σκόπιμο στα διαγράμματα σύνθεσης του Α.Ε.Π. να δίνονται και τα ποσοστά. Επίσης η αναφορά ότι οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες εκφράζονται μόνο σε όρους Α.Ε.Π. δεν είναι απόλυτα ορθή. Θα ήταν χρήσιμο οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες να παρουσιαστούν και με άλλους Δείκτες.
9. Στοιχεία για τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη χώρα και στις Περιφέρειες, όπως αυτά παρουσιάζονται για την ανεργία, μπορεί να ληφθούν και από πρόσφατες σχετικές μελέτες.
10. Σελ. 120. Τα στοιχεία που αφορούν στο Δ.Π.Θ. πρέπει να εμπλουτιστούν. Δεν υπάρχει αναφορά π.χ. στον αριθμό των φοιτητών σε κάθε ένα από τα κύρια αστικά κέντρα, έτσι ώστε να αποτυπωθεί με κάποιον τρόπο η «επιρροή» των σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εδρεύουν εκεί. Επιπλέον, η σχετική ποιοτική ανάλυση / σχολιασμός είναι εν μέρει γενικόλογη και μεγάλο μέρος της αφιερώνεται στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.), δίνοντας την εντύπωση πως για το Δ.Π.Θ. επιφυλάσσεται στο μέλλον ένας ρόλος «υποστήριξης» και «εκτόνωσης» των πιέσεων που ασκούνται στο Α.Π.Θ. λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών και των ανεπαρκών υποδομών του τελευταίου.
11. Σελ. 125. Ανάλογη αδυναμία με την τριτοβάθμια εκπαίδευση εμφανίζεται και στην ανάλυση του τομέα του τουρισμού, η οποία περιορίζεται κυρίως στην παράθεση του αριθμού των ξενοδοχειακών μονάδων, των κλινών και των ποσοστών πληρότητας αυτών. Δεν υπάρχουν στοιχεία και δείκτες αναφορικά με τον αριθμό των τουριστικών

αφίξεων, τη χώρα προέλευσής τους, τη χωρική και χρονική κατανομή τους, τον αριθμό διανυκτερεύσεων, το είδος του τουρισμού που προτιμάται κλπ. με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η όποια προσπάθεια συγκρότησης μιας στοχευμένης τουριστικής πολιτικής για την Περιφέρεια.

12. Σελ. 162. Στην ανάλυση του πολιτισμικού περιβάλλοντος προτείνεται να αξιολογηθεί η Μελέτη δεικτών προσπελασιμότητας περιοχών ειδικού ενδιαφέροντος και μέσω μαζικής μεταφοράς στη ζώνη των περιφερειών διέλευσης της Εγνατίας Οδού και να αποτυπωθούν σε χάρτη οι περιοχές ειδικού πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
13. Σελ. 165. Στην καταγραφή των κυριότερων αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειας φαίνεται να υπάρχει σύγχυση αναφορικά με την περιοχή της «Μεσημβρίας – Ζώνης». Επισημαίνεται ότι με την ονομασία «Ζώνη» υφίστανται δύο περιοχές σε ξεχωριστές ενότητες: η πρώτη είναι η «Μικρή Δοξιάρα – Ζώνη» η οποία βρίσκεται στο Δήμο Ορεστιάδας ενώ η δεύτερη είναι η «Μεσημβρία – Ζώνη» η οποία βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Αν και ο τίτλος που χρησιμοποιείται στο κείμενο είναι «Αρχαιολογικός χώρος της Μεσημβρίας – Ζώνης», περιέργως παραλείπεται η αναφορά στην περιοχή αυτή η οποία εκτείνεται ανατολικά της Μαρώνας και μέχρι τον οικισμό της Μάκρης. Εκεί, τόπο διαμονής του Ορφέα σύμφωνα με αρχαίες πηγές, βρίσκεται ο σημαντικότερος αρχαιολογικός χώρος της Ζώνης με **μοναδικά – σε επίπεδο Βαλκανικής – ευρήματα για τη γλώσσα των αρχαίων Θρακών, καθώς και εξαιρετικά διατηρημένα τμήματα της αρχαίας Εγνατίας Οδού, τα μόνα στον Ελλαδικό χώρο.** Η ευρύτερη περιοχή έχει προταθεί από την αρμόδια ΙΘ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων να αποτελέσει αρχαιολογικό πάρκο και υπάρχει σχετική χρηματοδότηση από το Ε.Σ.Π.Α. Ακόμη πιο ανατολικά βρίσκεται ο επίσης σημαντικός αρχαιολογικός χώρος της Μάκρης, με διαχρονική, **συνεχή και αδιάλειπτη ανθρώπινη παρουσία, από τα Νεολιθικά χρόνια (5.000 π.Χ.) μέχρι σήμερα.** Κατά συνέπεια, στην ευρύτερη περιοχή υφίσταται διαδοχή πολύ αξιόλογων αρχαιολογικών χώρων (Μαρώνα – Μεσημβρία – Ζώνη - Μάκρη) οι οποίοι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ως σύνολο από χωρικής αλλά και αναπτυξιακής άποψης. Οι σχετικές αλλαγές και συμπληρώσεις θα πρέπει να γίνουν και **στην ενότητα που αφορά τα Τοπία** της Περιφέρειας (τεύχος 3, σελ. 77 και χάρτης Α.1.1.β.1.7) καθώς η περιοχή αυτή μπορεί να περιληφθεί στα **τοπία διεθνούς σημασίας, γεγονός που δεν αναιρείται σε καμία περίπτωση** από το ότι εντός των ορίων της **συνέπεσε να βρίσκεται ο υποψήφιος χώρος εξόρυξης χρυσού.**
14. Σελ. 174. Δεν είναι πλήρως κατανοητή η φράση «*Από τα στοιχεία της Εγνατίας Οδού ΑΕ προκύπτει και ο Πανευρωπαϊκός Διάδρομος VIII...*». Η χάραξη του Διαδρόμου αυτού δεν αποτυπώνεται σε κάποιον χάρτη.
15. Σελ. 187. Κρίνεται σκόπιμο η ανάλυση για το υπόλοιπο οδικό δίκτυο (εθνικό και επαρχιακό) να συνοδεύεται και από ανάλυση της κατάστασής του καθώς να δίνονται τα μήκη των επιμέρους τμημάτων του.
16. Σελ. 202. Αναφέρεται ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Περιφέρειας «...*την καθιστά αυτόνομη ενεργειακά...*». Η πραγματικότητα είναι μάλλον ότι το ισοζύγιο παραγόμενης - καταναλισκόμενης ενέργειας εντός της Π.Α.Μ.Θ. είναι θετικό, κάτι όμως που είναι διαφορετικό από την ενεργειακή αυτονομία (η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη ενεργειακών πόρων και όχι την εισαγωγή τους, όπως γίνεται π.χ. με το φυσικό αέριο, καθώς και τη δυνατότητα για παραγωγή ενέργειας όσο και όποτε απαιτείται, κάτι που δεν ισχύει π.χ. για φωτοβολταϊκές ή αιολικές εγκαταστάσεις). Η σχετική αναφορά εντός του κειμένου χρήζει επαναδιατύπωσης.
17. σελ. 210, σε αντιπαραβολή με χάρτη Α.1.1.α.6.9. Ενώ στο κείμενο γίνεται αναφορά σε αιολικά, φωτοβολταϊκά και υδροηλεκτρικά «αδειοδοτημένα», στο χάρτη Α.1.1.α.6.9 απεικονίζονται «Υφιστάμενα» και σε «Διαδικασία αδειοδότησης». Επειδή προφανώς πρόκειται για 3 διαφορετικές έννοιες, θα έπρεπε για κάθε μια από αυτές να υπάρχει διακριτή αναφορά στο κείμενο αλλά και απεικόνιση στο χάρτη. Ειδικά για τα φωτοβολταϊκά πάρκα, φαίνεται πως η καταγραφή δεν περιέλαβε όσα

έχουν χαμηλή ισχύ (κάτω των 100 ή 200 kW). Είναι ενδεχομένως δύσκολη η εύρεση στοιχείων προκειμένου να αποτυπωθεί σε χάρτη η θέση καθενός από αυτά, θα ήταν σκόπιμο ωστόσο να υπάρχει σχετική αναφορά έστω και γενικής φύσεως, π.χ. να καταγραφεί ο αριθμός αυτών που έχουν λάβει άδεια / απαλλαγή από άδεια παραγωγής ανά Καλλικρατικό ή/και πρώην Καποδιστριακό Δήμο, προκειμένου να υπάρχει έστω μια ενδεικτική προσέγγιση ως προς την ενδεχόμενη τάση συγκέντρωσής τους σε συγκεκριμένες περιοχές.

### Τεύχος 3

1. Σελ. 2. Κρίνεται σκόπιμο να ληφθεί υπόψη στην ανάλυση η προσομοίωση της επιλεξιμότητας των περιφερειών για την επόμενη προγραμματική περίοδο.
2. Σελ. 3. Να ληφθούν υπόψη και δείκτες ευημερίας και ανάπτυξης της Eurostat, καθώς επίσης κρίνεται αναγκαίο να γίνει ειδική ανάλυση για τους δείκτες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» παρουσιάζοντας τη θέση της Περιφέρειας και όπου υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία τη θέση των Περιφερειακών Ενοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό οι αναφορές για τη εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία είναι πάρα πολύ γενικές, χωρίς τεκμηρίωση και συνεπώς περιορισμένης χρησιμότητας.
3. Το πρόγραμμα ULYSSES αφορά στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδα – Βουλγαρία. Κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστούν στοιχεία σχετικά με το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. Ισχύει και εδώ η πρόταση χρήσης της βάσης δεικτών της Eurostat και ειδικά του Regional Yearbook.
4. Σελ. 4. Η ανάλυση των δεικτών κοινωνικής συνοχής δεν τεκμηριώνεται ικανοποιητικά. Δε χρησιμοποιείται η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ενώ γίνονται αναφορές σε Α.Ε.Π. Περιφερειακών Ενοτήτων χωρίς σχετικό πίνακα καθώς και στο συντελεστή διακύμανσης (coefficient of deviation) χωρίς καμία αναφορά σε αυτόν (υπολογισμός / αξιολόγηση). Η αναφορά για τους «δείκτες αυτού του συντελεστή» δεν είναι κατανοητή.
5. Τα στοιχεία του Πίνακα 2: «Διαρθρωτικοί Δείκτες» προέρχονται από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.) Μακεδονίας – Θράκης και αφορούν στα έτη 2001 – 2004, συνεπώς η επικαιροποίησή τους κρίνεται απαραίτητη.
6. Σελ. 7. Η ανάλυση δεν ανταποκρίνεται στον τίτλο «Αξιολόγηση των μεταβολών στις Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Εδαφική συνοχή». Έχουν εκπονηθεί και τα Ολοκληρωμένα Αστικά και το Πρόγραμμα για τις Παράκτιες και Νησιωτικές Περιοχές.
7. Σελ. 10. Προκαλεί προβληματισμό η εκτίμηση πως «...το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης – λόγω των προσχώσεων του Έβρου – δεν αναμένεται τα επόμενα έτη να αποτελέσει σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο», όταν δεν έχει επιβεβαιωθεί κάτι ανάλογο στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης (τεύχος 2, σελ. 194). Η συγκεκριμένη παρατήρηση είναι πολύ σημαντική γιατί επηρεάζει σαφώς το χαρακτήρα που καλείται να παίξει μια εκ των δύο θαλάσσιων πυλών της Περιφέρειας και, εφόσον επαληθευτεί, θα πρέπει να αποτελέσει έναυσμα για τη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων και την εκτέλεση των απαραίτητων έργων εκ μέρους των αρμόδιων φορέων.
8. Σελ. 24. Στην ενότητα «Εκθεση σε φυσικούς κινδύνους» να αναφερθούν τα φαινόμενα διάβρωσης των ακτών που παρατηρούνται κυρίως τους χειμερινούς μήνες.
9. Σελ. 52: Η αξιολόγηση των επιπτώσεων των αναπτυξιακών μέτρων των Κ.Π.Σ. στο μειονοτικό πληθυσμό με βάση μόνο τη μελέτη του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής κρίνεται ελλιπής.
10. Σελ. 69. Κρίνεται σκόπιμο να τεκμηριωθεί η παρατήρηση πως η μόλυνση του Νέστου από αστικά λύματα είναι μεγαλύτερη από του Έβρου.
11. Σελ. 72. Στην ενότητα για το Τοπίο δεν έχει ληφθεί υπόψη η ευρύτερη περιοχή του ποταμού Άρδα ο οποίος διασχίζει την πεδιάδα της Ορεστιάδας. Η συγκεκριμένη χωρική ενότητα έχει σημαντική οικολογική αξία (υφίσταται περιοχή του Δικτύου NATURA 2000), παρέχει δυνατότητες εναλλακτικού τουρισμού, αποτελεί συνοριακή



περιοχή τριών κρατών καθώς και σημείο συμβολής δύο ποταμών, Άρδα και Έβρου. Επίσης η οριοθέτηση της παράκτιας περιοχής Ροδόπης-Έβρου να επεκταθεί έως τα δυτικά της Αλεξανδρούπολης, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα στην 13<sup>η</sup> παρατήρηση του τεύχους 2.

12. Σελ. 133. Στην παράγραφο «Διατήρηση της δυναμικής των αστικών κέντρων» η πρόταση *«Παράλληλα, η πολιτική ενδυνάμωσης ... στις τοπικές κοινωνίες της Περιφέρειας»* χρειάζεται περισσότερη ανάλυση και εξειδίκευση.
13. Σελ. 140. Στην τελευταία παράγραφο αναφέρεται ότι *«Το αναπτυξιακό πλαίσιο θα πρέπει να επανεξεταστεί ... της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014-2020»*. Από το περιεχόμενο της πρότασης αυτής δημιουργείται η εντύπωση πως οι στόχοι της επόμενης προγραμματικής περιόδου θα καθορίσουν το αναπτυξιακό πλαίσιο, ενώ θα έπρεπε να συμβαίνει το αντίθετο. Η επόμενη πρόταση της παραγράφου αυτής δεν είναι πλήρως κατανοητή.
14. Σελ. 156. Γίνεται αναφορά σε ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες (παράκτιος, νησιωτικός και ορεινός χώρος) αλλά δεν υπάρχει ανάλογη αναφορά στον αγροτικό χώρο, έτσι ώστε να καλυφθεί το σύνολο της Περιφέρειας. Το αποτέλεσμα είναι να μην αντιμετωπίζεται ο αγροτικός χώρος ως ξεχωριστή ενότητα και να μην αναδεικνύονται επαρκώς τα χαρακτηριστικά του και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει (κατάληψη εκτάσεων του αγροτικού από τον αστικό χώρο, αυθαίρετη δόμηση, συγκρούσεις χρήσεων γης, μη οριοθέτηση γης υψηλής παραγωγικότητας, κατακερματισμός ιδιοκτησιών κλπ.). Και αυτό ενώ η Π.Α.Μ.Θ. θεωρείται «αγροτική» περιφέρεια και ο πρωτογενής τομέας αναφέρεται πως μπορεί να αποτελέσει σημαντική αναπτυξιακή διέξοδο.
15. Σελ. 167. Η παράγραφος *«Η αξιολόγηση αναδεικνύει ... έξω από τη θεώρηση αυτή»* πρέπει να γίνει πιο συγκεκριμένη ή να απαλειφθεί. Είναι σκόπιμο να αναφερθούν τα μεγάλα έργα υποδομών που εντάχθηκαν χωρίς να συμφωνούν με τον υφιστάμενο χωροταξικό σχεδιασμό, ενώ είναι δεδομένο ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις καλύπτονται από τη σχετική αδειοδότηση του κάθε έργου. Η αξιολόγηση των παρεμβάσεων που βασίζεται μόνο σε όρους προϋπολογισμού δεν οδηγεί σε αξιόπιστα συμπεράσματα.
16. Σελ. 170. Στην ενότητα «Στρατηγικές Πρωτοβουλίες για την Περιφέρεια Α.Μ.Θ.» απαιτείται να διευκρινιστεί αν οι 8 αναφερόμενες στρατηγικές ανάπτυξης παρουσιάζονται ιεραρχημένες. Αν όχι, κρίνεται σκόπιμο να ιεραρχηθούν (σε αυτήν ή σε επόμενη φάση). Ο τομέας της ενέργειας αναφέρεται και στην πρώτη στρατηγική πρωτοβουλία («Στρατηγική αξιοποίησης, ανάδειξης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων από την Π.Α.Μ.Θ.») ενώ ταυτόχρονα η δεύτερη στρατηγική πρωτοβουλία αφιερώνεται εξολοκλήρου σε αυτόν («Στρατηγική αξιοποίηση της ενέργειας σε όλους τους τομείς») με αποτέλεσμα να δημιουργούνται επικαλύψεις. Η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.
17. Σελ. 174. Πολύ σημαντική η αναφορά για τον προσανατολισμό της έρευνας και καινοτομίας στην αγροτική ανάπτυξη και στον εναλλακτικό τουρισμό.

#### Τεύχος 4

1. Χάρτης Ε.1.1. Το κομμάτι της σιδηροδρομικής γραμμής που πλημμυρίζει απεικονίζεται να είναι από Σουφλί έως Διδυμότειχο. Να διερευνηθεί εάν κάτι τέτοιο συμβαίνει και νοτιότερα του Σουφλίου (έως την περιοχή των Φερών) αλλά και στις περιοχές Πυθίου, Νέας Βύσσας και στο τμήμα από Καστανιές μέχρι Ορμένιο. Η χάραξη της σιδηροδρομικής γραμμής βορείως της Νέας Βύσσας πρέπει να διορθωθεί καθώς δεν υπάρχει διέλευση από τουρκικό έδαφος (αυτό γινόταν πολύ παλαιότερα).
2. Χάρτης Ε.1.2. Οι *«Εγκεκριμένες Περιοχές Εξόρυξης – Μεταλλευτικές Περιοχές»* καταλαμβάνουν πολύ μεγάλες εκτάσεις σε όλη την Περιφέρεια. Τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η σχετική απεικόνιση πρέπει να επανεξεταστούν, δεδομένου ότι για τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων απαιτείται η εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας

(διαδικασία που είναι τουλάχιστον αμφίβολο ότι έχει γίνει σε ευρεία κλίμακα) και στη συνέχεια να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις.

3. Να σημειωθεί στους 3 χάρτες του τεύχους 4 η θέση του μεθοριακού σταθμού Κυπρίνου (στο βόρειο Έβρο).

Καταληκτικά, το Στάδιο Α1 «Αξιολόγηση της εφαρμογής του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου» κρίνεται ως αξιολογικό ως προς την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την καταγραφή των αναπτυξιακών προβλημάτων που ταλανίζουν την Περιφέρεια Α.Μ.Θ. Οι όποιες ελλείψεις εκτιμάται ότι μπορεί να καλυφθούν με τη βοήθεια και των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από τους διάφορους φορείς. Επειδή ωστόσο τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο Στάδιο Α1 θα αποτελούν σημείο αναφοράς και στο μέλλον, και όχι μόνο αναφορικά με τη διατύπωση προτάσεων στο Β1 Στάδιο, κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει επικαιροποίησή τους με βάση τα οριστικά αποτελέσματα της απογραφής του 2011 τα οποία έχουν γίνει διαθέσιμα. Για την αξιοποίηση των στοιχείων αυτών θα μπορούσε να δοθεί χρονική παράταση για την εκπόνηση του Σταδίου Α2 (που αφορά στην οριστικοποίηση των παραδοτέων του Σταδίου Α1). Εναλλακτικά, θα μπορούσε να υπάρξει μέριμνα για «επικαιροποιημένη» έκδοση του Σταδίου Α1 με το πέρας εκπόνησης της συνολικής μελέτης (κατά την παράδοση του Σταδίου Β2 σε αρκετούς μήνες από σήμερα). Αναφορικά με το, κρίσιμης σημασίας, Στάδιο Β1 (που αφορά στην Πρόταση Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου) η Διοίκηση της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. θα ζητήσει, τις αμέσως επόμενες ημέρες από την πραγματοποίηση του Περιφερειακού Συμβουλίου, σχετικές προτάσεις από υπηρεσίες, επιμελητήρια, οργανώσεις, ενώσεις και λοιπούς φορείς. Επιδίωξη αποτελεί οι προτάσεις αυτές να συγκεντρωθούν και να προωθηθούν στη μελετητική ομάδα εγκαίρως, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη πριν την οριστικοποίηση των προτάσεων των μελετητών που θα διατυπωθούν στο Στάδιο Β1.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης μετά από διαλογική συζήτηση και έχοντας υπόψη α) τις διατάξεις του άρθρου 163,186 του Ν.3852/2010 β) τις τοποθετήσεις των επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων του Περιφερειακού Συμβουλίου δ) τις τοποθετήσεις των Περιφερειακών Συμβούλων ε) τις προτάσεις των Φορέων, οι οποίες προτάσεις θα προωθηθούν στη μελετητική ομάδα, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη πριν την οριστικοποίηση των προτάσεων των μελετητών στο Στάδιο Β1.

### **ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΜΕ ΨΗΦΟΥΣ 44 ΥΠΕΡ 1 ΑΠΟΧΗ**

Γνωμοδοτεί υπέρ της έγκρισης της 1<sup>ης</sup> Φάσης της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης», όπως υποβλήθηκε και με τις επισημάνσεις της εισήγησης για τις επόμενες φάσεις.

Αποχή δήλωσε ο Περιφερειακός Σύμβουλος κ. Τζανίδης Νικόλαος.

Η παρούσα απόφαση έλαβε α/α 55 /2013

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ  
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ**

**Τελλίδης Ιωάννης**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ  
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ**

**Ζαγναφέρης Κωνσταντίνος**

